

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

MALERZÓW

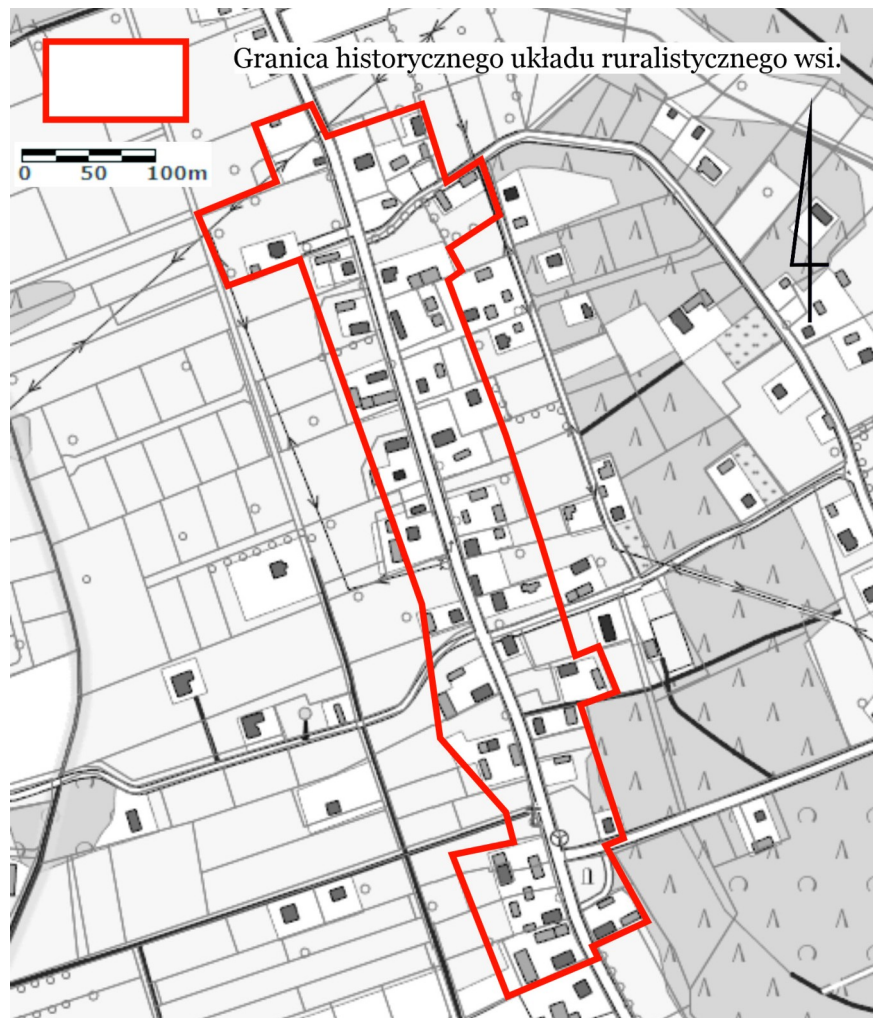
1. Nazwa

Historyczny układ ruralistyczny wsi

2. Czas powstania

1785, 1845, 1945

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **OLEŚNICKI**

Gmina **DOBROSZYCE**

6. Współrzędne geograficzne

51°21'57"N 17°19'25"E

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne

rolnicze

8. Stan zachowania

4

Poprzednie nazwy miejscowości: 1785 r., 1845 r., 1891 r., 1912 r. - Maliers; 1932 r. - Malen.

Historia wsi i dóbr :

W 1785 r. w miejscowości znajduje się kościół, szkoła i młyn wodny. Jest tam 163 mieszkańców, wśród nich 28 ogrodników, 5 chałupników. W 1845 r. Malerzów należy do księcia brunszwicko-oleśnickiego jako lenno królewskie. Istnieje tam ewangelicki kościół parafialny, szkółka ewangelicka, dom książęcych myśliwych, 2 młyny wodne, wiatrak tartak, gospoda, 32 posesje ogrodników i chałupników, 46 budynków mieszkalnych. We wsi mieszka 379 osób, w tym 4 katolików, 10 rzemieślników, 13 handlarzy drewnem, 3 handlarzy innymi towarami. (*Barkerei*) i dane dotyczące jego gospodarki podawane są wraz z danymi tej miejscowości.

Typowa wieś przydrożna. Wzdłuż drogi swobodnie biegnącej na linii północ- południe, po jej obu stronach, rozlokowana zabudowa składająca się z obejść gospodarskich. Zabudowa w skromnej skali, częściowo w typie zagrodowym; działki siedliskowe niewielkie. Na północnym skraju wsi znajdują się pozostałości zabudowań młyna wodnego.

Bibliografia:

- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, woj. wrocławskie, red. J. Pokora, M. Zlat, t. IV, Oleśnica, Bierutów i okolice, Warszawa 1983
- Johann Georg Knie, Alphabetisch-statistisch- topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuss. Provinz Schlesien : nebst beigefügter Nachweisung von der Eintheilung des Landes nach den Bezirken der drei königlichen Regierungen, den darin enthaltenen Fürstenthümern und Kreisen, mit Angabe des Flächeninhaltes, der mittlern Erhebung über die Meeresfläche, der Bewohner, Gebäude, des Viehstandes usw. - 2. verm. u. verb. Aufl., Breslau 1845
- Hans Lutsch, Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz Schlesien , Bd. 2., Die Kunstdenkmäler der Landkreise des Reg.-Bezirks Breslau, Breslau 1889
- Romuald M. Łuczyński, Losy rezydencji dolnośląskich w latach 1945-1991, Wrocław 2010
- Rospond S., Bork H., Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska, Warszawa-Wrocław 1970, t.1, t.2, Warszawa-Wrocław 1985,
- Die Rittergüter und selbständigen Gutsbezirke in der Provinz Schlesien, Breslau 1870.
- Schlesisches Güter-Adressbuch, Breslau 1886, 1891, 1894, 1902, 1905, 1909, 1912, 1917, 1921, 1926, 1930.

Materiały kartograficzne:

- Messtischblatt, pomiar 1887 r., nowelizacja 1929 r., wydanie 1937-1940 r.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, zachowanie skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji, ochrona terenu dawnego cmentarza ewangelickiego.

czerwiec 2023
Justyna Kość